

Vereniging Vrienden Nieuwe Kunst 1900

Januari 2005
(website-versie)
Secretaris-redacteur Reinier Dozy
Stalpertstraat 33 2597 RP Den Haag
Tel. 070-324 2569

AAN DE LEDEN VAN DE VVNK

(NB aanmelding evenement Gemeentemuseum vòòr 15 februari.)

VAN HET BESTUUR

Ons bezoek aan de tentoonstelling over L'Art Nouveau, la Maison Bing in het Van Gogh Museum was een groot succes mede gezien de kwaliteit van de inleiding door Edwin Becker en gezien de grote opkomst van 75 deelnemers. Echter zeven aangemelden waren helaas afwezig. Dit is vooral een probleem als het aantal deelnemers gelimiteerd is en anderen moeten worden afgewezen. Wij doen daarom een beroep op u in geval van verhindering – indien onvermijdelijk- dit z.s.m. door te geven aan Freya Steffelaar.

Van **3 t/m 6 februari** wordt in de Grote kerk in Den Haag de Art Déco beurs gehouden (zie flyer). Ter wille van een grotere naamsbekendheid en natuurlijk ledenwerving zal de VVNK net als in voorgaande jaren met een stand vertegenwoordigd zijn. Uitgeverij Bekking en het Drents Museum hebben publicaties ter beschikking gesteld, die ter verkoop aangeboden kunnen worden.

Het bestuur doet een beroep op leden uit Den Haag en omstreken, die willen helpen bij de bemensing van de stand. Hulp gedurende dagdelen is zeer welkom. Gaarne aanmelding bij Freya Steffelaar

De algemene ledenvergadering wordt gehouden op **zaterdag 23 april** te Amsterdam in combinatie met een evenement (zie hierna). U zou deze datum alvast kunnen reserveren.

De evenementen-commissie wil, in verband met de organisatie van excursies, graag zo tijdig mogelijk geïnformeerd zijn over de te verwachten tentoonstellingen. Mocht u deze in uw omgeving op het spoor komen of wordt u door een museum een bruikleen gevraagd dan houdt zij zich aanbevolen voor tips.

Het Drents Museum heeft ons een nieuwe faciliteit verleend! Gedurende de bijzondere tentoonstellingen over Nieuwe Kunst in het Drents Museum kunt U in de museumwinkel *op vertoon van uw lidmaatschapskaartje* de bij die tentoonstelling behorende uitgave met 20% reductie kopen. Dit is een mooie aanvulling op de bestaande faciliteiten: gratis toegang met uw kaartje en drie keer per jaar het DM-Journaal.

Een dezer dagen zult U weer de acceptgiro voor de betaling van de ledenbijdrage van € 30 voor 2005 in de brievenbus vinden. In 2004 heeft ongeveer een derde van onze leden door verhoging van het bedrag ruim € 1000,- aan extra donaties overgemaakt. Deze zijn toegevoegd aan ons Fonds ter bevordering van Studie en Publicatie over Nieuwe Kunst. We hopen dat U ook dit jaar een extra donatie zult willen geven. (Een herinnering aan een openstaande betaling kost zo'n € 0,60.)

Tenslotte nog een tweetal verzoeken.

We hebben een “webmaster” die mutaties op onze fraaie website vvnk.nl verzorgt. Deze gaat zich echter met een wat ingrijpender renovatie van de site bezighouden. We zijn daarom op zoek naar iemand die de reguliere mutaties zou willen overnemen (tegen een geringe onkostenvergoeding).

Verder zoeken wij iemand die het samenstellen van de tentoonstellingsagenda in de nieuwsbrief wil gaan overnemen. Deze wordt samengesteld op basis van een krantenoverzicht en informatie op internet waarbij “gezeefd” wordt wat voor de periode 1880-1940 van belang is. Een bezigheid die inspireert tot museumbezoek.

Informatie en aanmelding voor beide zaken bij de secretaris Reinier Dozy (070-324 2569).

EVENEMENTEN

“In dienst van Diaghilev” Groninger Museum

Het in onze vorige nieuwsbrief aangekondigde bezoek aan de tentoonstelling “In dienst van Diaghilev” in het Groninger Museum zal tot onze spijt niet doorgaan. Wij waren van mening dat er minder goede mogelijkheden waren voor de door ons gewenste opzet, waardoor deze excursie niet voldoende aantrekkelijk zou zijn. De tentoonstelling is nog open tot 28 maart 2005.

Zaterdag 26 februari 2005 Gemeentemuseum Den Haag

In het Gemeentemuseum in Den Haag vinden gedurende de maand februari gelijktijdig twee voor ons interessante tentoonstellingen plaats;

1. T/m 6 maart 2005 “Wonen in Den Haag: Art Deco in Nederland”
2. T/m 16 Mei 2005 “De Haagse School en de jonge Van Gogh”

Het bestuur van de VVNK nodigt u uit voor een bezoek aan beide tentoonstellingen.

Wonen in Haagse stijl

Tijdens het Interbellum manifesteert zich in Den Haag een luxueuze en moderne ontwerprant die al in die tijd als een typisch Haagse Stijl werd gezien. De stijl is herkenbaar aan de rechte en kubistische vormen van de meubelen die de architectuur van die tijd weerspiegelen.

Belangrijke invloeden zijn de ontwerpopvattingen van Berlage en van de traditionele Arts and Crafts Movement, de interieurs van Frank Lloyd Wright en De Stijl.

De tentoonstelling “Wonen in Haagse Stijl - Art Deco in Nederland” toont in elf zalen de mooiste meubelen en interieurs van het Haagse Interbellum. Aan bod komen de kostbare en luxueuze meubelen en ensembles van Henk Wouda en Frits Spanjaard, maar ook de eenvoudige eikenhouten meubelen van bijv. Cor Alons en J.C. Jansen, die voor een groter publiek werden geproduceerd. In de tentoonstelling worden thema’s belicht als de rol van de avant-garde, het idealisme en de commercie en de opkomst van de nieuwe meubelshowrooms. Het is voor het eerst dat een dergelijke grote overzichtstentoonstelling van een aantal complete ameublementen van Jan Wils, Jan Lecointre, Bas van Pelt, Fer Semey en Henk Wouda te zien is.

Bij de tentoonstelling verschijnt de publicatie “De Haagse Stijl. Art Deco in Nederland”, waarin design historicus Timo de Rijk de belangrijkste Nederlandse commerciële Interieur- en productvormgeving van het Interbellum behandelt (010 Publishers, 144p. € 34.50)

De Haagse School en de jonge Van Gogh

Vincent van Gogh wordt vaak geassocieerd met zonnebloemen en met Frankrijk.

Toch heeft deze wereldberoemde kunstenaar zijn wortels in Den Haag, bij de schilders van de Haagse School. Deze schilders, die geïnspireerd werden door de Franse School van Barbizon, waren vernieuwend in hun realisme en in hun aandacht voor het harde leven van arbeiders en vissers. De jonge Van Gogh ontwikkelde in deze omgeving zijn eigen visie en legde de basis voor zijn verdere schilderscarrière.

Na een korte periode waarin hij prediker probeert te worden in België keert Vincent terug naar Den Haag, vastbesloten om kunstenaar te worden. Hij neemt les bij zijn neef en Haagse School schilder Anton Mauve en mag in diens goed geoutilleerde atelier tekenen naar model, vaak vrouwen in Scheveningse dracht. Daar leert hij ook hoe hij een aquarel en een olieverfschets moet opzetten. Met Breitner gaat hij naar de stationswachtkamer om schetsen van volkstypen te maken en ook in het oude mannenhuis zoekt hij naar geschikte modellen. Van Gogh houdt erg van het werk van Anton Mauve, J.H. Weissenbruch, Jozef Israëls en Jacob Maris, van hun scènes uit het dagelijks leven, hun schetsen gemaakt in de vrije natuur, geschilderd met gedempte kleuren en in losse toets. Het realisme van de Haagse School spreekt Van Gogh aan maar de dromerige stemming is hem vaak te tam. Zelf tekent hij liever compromisloos onschilderachtige stadsgezichten en zoekt de zelfkant van het leven. Waar de Haagse School schilder gloriëren in een milde kijk op het leven van boeren en vissers, laat Van Gogh vooral het wrege van de menselijke conditie zien.

In eerste jaar in Parijs blijft de invloed van de Haagse School aanwijsbaar in zijn werk en tegen het eind van zijn loopbaan omarmt hij opnieuw artistieke opvattingen die hij zich in Den Haag eigen heeft gemaakt.

Naast werk uit belangrijke musea is op de tentoonstelling ook werk te zien van vele andere bruikleengevers.

Programma

De heer drs. J. Sillevius, conservator en inrichter van de van Gogh tentoonstelling en mevr. A. Krijgsman, kunsthistorica zijn bereid een rondleiding te houden bij de Van Gogh tentoonstelling.

De heer T. de Rijk, designhistoricus en inrichter van de Art Deco tentoonstelling leidt ons rond op deze tentoonstelling

Het programma moest om organisatorische redenen vrij gecomprimeerd zijn. Wij vragen daarvoor uw begrip. Het luidt als volgt:

- 12.45-13.30 Gelegenheid tot betalen van de VVNK-bijdrage in de hal van het museum. Ontvangst met een kopje koffie in het Grand Café.
- 13.30-14.30 Groep A bezoekt de Van Gogh tentoonstelling met rondleiding.
Groep B neemt deel aan de rondleiding over de Art Deco tentoonstelling.
- 14.30-15.30 Groep A neemt deel aan de rondleiding over de Art Deco tentoonstelling
Groep B bezoekt de Van Gogh tentoonstelling met rondleiding.

Het minimum aantal deelnemers is 25, het maximum 40; Het Gemeentemuseum stelt de groeps grootte voor de rondleidingen op maximaal 20 personen.

De kosten(exclusief entree en lunch) bedragen € 23.- voor leden van de VVNK en € 25.- voor introduc e(s).

Het Gemeentemuseum, Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag is bereikbaar:

-Per openbaar vervoer van Station Hollands Spoor en Centraal Station met tram lijn 17 in respectievelijk 20 en 14 minuten.

-Per auto vanaf Utrechtse Baan, richting Kijkduin. Na rechts Hotel Belair volgt het Museon. Bij het stoplicht rechtsaf. De parkeergelegenheid in de buurt is beperkt (gratis).

Opgave:

U kunt zich opgeven door **v or 15 februari a.s.** het onderstaande strookje op te sturen aan Mevrouw F.I. Steffelaar-Moulijn

Frankenstraat 29 2582 SE Den Haag (tel 070-355 5036, niet voor opgave)

Het belooft een interessante dag te worden. Het bestuur hoopt dan ook zeker het maximum aantal bezoekers te kunnen begroeten.

Ondergetekende:.....

Tel..... E-mail.....

Meldt voor het bezoek aan het Gemeentemuseum op 26 februari 2005 aan:

..... lid/leden

.....introduc e(s)

Datum.....

Handtekening:

Zaterdag 19 maart 2005 tentoonstelling Textielkunstenaresen in het Nederlands Textielmuseum te Tilburg.

In het Nederlands Textielmuseum in Tilburg wordt van 26 februari t/m 16 mei 2005 de tentoonstelling: "Textielkunstenaresen; Art Nouveau – Art Deco 1900-1930" gehouden. Van 5 kunstenaresen (Constance de Nerée tot Babberich, Agathe Wegerif-Gravestijn, Bertha Bake, Christine van Zeegen, en Ragnild d'Áilly) worden op deze tentoonstelling prachtige voorbeelden van textielkunst getoond.

De conservatrice van het museum zal voor ons een inleiding verzorgen.

In de loop van februari ontvangt u nadere informatie en een aanmeldingsformulier.

Zaterdag 23 april 2005 de Burght Amsterdam

De Burght -waarin het Vakbondsmuseum is gevestigd- is door Berlage ontworpen. Wij krijgen daar een rondleiding met speciale aandacht voor de muurschilderingen van Roland Holst. In de ochtend houden wij er onze algemene ledenvergadering.

BOEKAANKONDIGING

Vernieuwing & Bezinning. Nederlandse beeldende kunst en kunstnijverheid (1885-1935).

Jan Jaap Heij. Waanders Zwolle, 2004.

ISBN 90.400.8960.4 248 blz. € 37,50.

De uitgave is een jubileumboek t.g.v. 150 jaar Drents Museum en 40 jaar Stichting Schone Kunsten rond 1900. Met beide voelt onze vereniging zich sterk verbonden. Het boek kwam dan ook tot stand met mede een financiële bijdrage onzerzijds.

Na een inleiding over de jubilea en het ontstaan van de collecties van beide instellingen, wordt in 2 hoofdstukken (50 blz. met 59 foto's in zwart wit) ingegaan op de tumultueuze ontwikkelingen in de kunst gedurende de periode rond 1900. Deze behandeling is meer dan een beschrijving van kunststromingen en –scholen. De Nieuwe Kunst wordt in een brede context geplaatst, zoals de maatschappelijke, economische, intellectuele, zedelijke, spirituele, ideologische, religieuze, technische, internationale, historische, enz. Ook het mecenaat en de organisatie van professionele en amateur-kunstenaars, kunstliefhebbers, kunstopleidingen en kunstkritiek komen aan bod. De kunsthandel echter alleen met betrekking tot de door haar verleende expositiefaciliteiten.

Het grootste deel van het boek is gewijd aan kunstenaars met werk in de collecties Nieuwe Kunst in het Drents Museum, zowel van de museumcollectie als die van de Stichting Schone Kunsten. Van 140 kunstenaars, werkzaam in alle vormen van beeldende en toegepaste kunst, en 10 fabrieken worden biografieën gegeven, elk ongeveer van ruim 1 pagina met 2 a 3 foto's in kleur. Het geheel is gecompleteerd met een uitgebreide literatuurlijst en een lijst van alle kunstenaars in de collectie. Het boek kan worden aanbevolen voor kunsthistorisch onderwijs van behoorlijk niveau en geïnteresseerden in de Nieuwe Kunst.

Bk

INGEZONDEN

Heeft de VVNK iets tegen de architect Van de Velde ?

Tijdens de reis van onze vereniging naar Brussel in oktober 2004 bezochten we twee riante stadsvilla's als exemplen van respectievelijk de Art Nouveau en de Art Déco. Prachtig.

Natuurlijk viel ook meermalen de naam van Henry van de Velde (1863-1957), die in Ukkel

zijn eigen woonhuis "Bloemenwerf" bouwde (1895), en rees de vraag dat te bekijken. Niet mogelijk, te ver uit de buurt, geen tijd, helaas.

Iets dergelijks ervoeren wij op de Praagreis in oktober 2002. De bus reed op de thuisreis door Chemnitz, op een steenworp afstand van de pas gerestaureerde door Van de Velde gebouwde "Villa Esche". Even langs gaan, niet mogelijk, geen tijd, het hotel wacht, jammer.

Heeft onze vereniging iets tegen Van de Velde. Natuurlijk niet, maar om het wat goed te maken, hier even aandacht voor de villa in Chemnitz.

Van de Velde woonde en werkte van 1900 tot 1917 in Duitsland. Eerst in Berlijn en vanaf 1902 in Weimar. In de Sächsische stad leidde hij eerst de Kunstgewerbeschule, tot die in 1915 werd opgeheven. Daarna had hij er als "vijandelijke buitenlander" onplezierige jaren, tot hij naar Zwitserland vertrok.

Van de Velde was in Weimar niet alleen leider van de school en adviseur van de regering, maar hij was ook werkzaam als architect. Zoals in Brussel de Art Nouveau grotendeels voorbehouden was aan liberale, zeer welgestelden uit handel en industrie, vond hij zijn cliënten ook in Duitsland bij het Groszbürgertum.

De opdrachtgever voor zijn eerste Duitse villa, die met inrichting en al als Gesamtkunstwerk in 1902-1903 gestalte kreeg, was voor de kousenfabrikant Herbert Eugen Esche. Van de Velde mocht de villa – Parkstrasse 58 - in 1911 ook uitbreiden en met bijgebouwen voltooien. Na het einde van de Tweede Wereldoorlog nam het Russische bezettingsleger de zeer riante villa als kantoor in gebruik. Van 1947 tot 1952 woonde er nog een zoon van de bouwer, vervolgens kwam het in handen van de DDR en bood het tot 1964 onderdak aan een Stasi-kantoor. Daarna werd er de Bildungseinrichtung van de Bezirks-Handwerkskammer in gevestigd. Vanaf 1989 stond het gebouw leeg. Het was, met zo'n geschiedenis, een bouwval gelijk.

Reeds de organen van de DDR beseften, dat zij een juweel in handen hadden en gaven het een bijzondere status. Na de Wende werden spoedig plannen gemaakt voor restauratie. In 1994 kwam het pand te koop en het werd in 1998 door de stad verworven, waarna de restauratie kon beginnen. Tot onder de fundering werd alles onder handen genomen. Met wat aanpassingen voor lift, sanitair, etc. is het van binnen en van buiten in originele staat teruggebracht, compleet met de nagenoeg originele inrichting van eetkamer en muzieksalon. Als meesterstuk wordt de reconstructie van de 25 m² grote glazen koepel van de hal genoemd. Ook de tuin is weer origineel.

In 2001 kwam het ca. € 5 miljoen kostende project klaar en opende bondspresident Johannes Rau de villa als museum en cultuurcentrum. Prachtig om er rond te lopen en ook wat te mijmeren over het genoeg om daar te hebben kunnen wonen.

In het museum is uiteraard een boekje te koop met gegevens over de familie Esche, de architect, de geschiedenis van het huis en vooral de restauratie. Het huis is niet alle dagen geopend.

Van de Velde heeft in Sachsen meer mogen bouwen. In Weimar kunt U nog zijn woonhuis "Hohe Pappeln"(1907) bezoeken, dat in 1994 werd gerestaureerd.

Als U toch in Chemnitz bent. Het door hem ontworpen gebouw van de tennisclub is helaas verdwenen, maar de villa Beyerstrasse 25, die in 1913-1914 werd gebouwd voor Esche's zwager, de chemiefabrikant Theodor Körner, is het bekijken zeker waard. Het in 1945 door een voltrefter tot op de hoofdmuren na geruïneerde huis werd in DDR-tijd van een nooddak voorzien en deed dienst als rekencentrum voor een machinefabriek. Deze gebruiker liet van de nog overgebleven structuur niet veel heel, door de leegstand na 1993 verkommerde het pand verder tot een bouwval.

Een particulier interesseerde zich uiteindelijk voor de resten en restaureerde de villa in 2001-2002, in overleg met Monumentenzorg, voor ongeveer € 2,5 miljoen. Naar verluidt gebeurde dat op basis van een 6-tal foto's, stukjes teruggevonden materiaal en veel kijken naar andere

scheppingen van Van de Velde. Het interieur is dan ook wel met respect behandeld, maar heeft geen originele sporen. Het pand wordt verhuurd, verschillende kantoren hebben er huisvesting gekregen. In principe is bezichtiging van binnen ook mogelijk.
Bk.

TENTOONSTELLINGSNIEUWS

Onderstaand een overzicht van lopende en verwachte tentoonstellingen die onze leden kunnen interesseren. De lijst is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld, maar het verstandig voor volledige zekerheid met het betrokken museum contact op te nemen.

AMERSFOORT ▪ ARMANDO MUSEUM (033-4614088)

Reiken naar het existentiële: Constant Permeke 10-10-04 t/m 30-01-05

AMSTERDAM ▪ VAN GOGH MUSEUM (020-5705200)

L'Art Nouveau. La maison Bing 26-11-04 / 27-02-05

Van Gogh koopt bij Bing 26-11-04 / 27-02-05

Pastels uit het Stedelijk Museum Periode rond 1900 11-03-05 / 03-07-05

Egon Schiele 25-03-05 / 19-06-05

AMSTERDAM ▪ TROPENMUSEUM (020-5688215)

Indisch portret. Charles Sayers (1901-1943), schilder en verzamelaar t/m 30-01-05

ASSEN ▪ DRENTS MUSEUM (0592-377773)

Rijksmuseum aan de Brink t/m 2007

DEN BOSCH ▪ NOORDBRABANTS MUSEUM (073-6877800)

Jan Sluijters. Schilderijen uit de museumcollectie t/m 06-02-05

GRONINGEN ▪ GRONINGER MUSEUM (050-3666555)

Keerpunt. Hoogtepunten uit het aankoopbeleid van Jos de Gruyter (1955-1963) 04-09-04 / 13-03-05

In dienst van Diaghilev 12-12-04 / 28-03-05

Van Kirchner tot Kandinsky 15-03-05 t/m 18-09-05

DEN HAAG ▪ GEMEENTEMUSEUM (070-3381111)

Mondriaan en de Stijl 09-04-04 / 27-02-05

Duits expressionisme in Nederlandse collecties. Prenten en tekeningen 09-10-04 / 30-01-05

Wonen in Haagse stijl. Art Déco in Nederland 14-12-04 / 06-03-05

De jonge van Gogh en de Haagse School 05-02-05 t/m 16-05-05

Interbellum 12-03-05 t/m 12-06-05

HEERENVEEN ▪ MUSEUM BELVEDERE (0513-681148)

Onder meer 13 schilderijen van **Jan Mankes** en collages van Stijlaanhanger

Thijs Rinsema in de vaste collectie

LAREN ▪ SINGER MUSEUM (035-5393939)

Leo Gestel in zwart wit Werken op papier 11-11-04 / 06-03-05

Schilders van Berlijn. Berliner Secession 1888-1918 14-12-04 / 24-04-05

LEIDEN ▪ LAKENHAL (071-5165360)

Arend Jan Driesten (1878-1969) Impressionistische landschappen t/m 03-04-05

MAASTRICHT ▪ MUSEUM SPAANS GOVERNEMENT (043-3211327)

Herman Gouwe (1875-1965): leven langs de lijnen t/m 13-03-05

NIJMEGEN ▪ MUSEUM HET VALKHOF (024-3608805)

Verzameling Toorop-tekeningen t/m 20-02-05

OTTERLO ▪ KRÖLLER-MÜLLER MUSEUM (0318-591241)

De favorieten van Hélène. Hoogtepunten uit de eigen collectie 01-09-04 / 01-09-05

ROTTERDAM ▪ MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN (020-4419400)

Alles Dalí Dalí in de nieuwe media 05-03-05 / 12-06-05

ROTTERDAM ▪ KUNSTHAL (010-4400300)

Félicien Rops (1833-1898). De schone en het beest 29-01-05 t/m 17-04-05

UTRECHT ▪ CENTRAAL MUSEUM (030-2362362)

Rietvelds universum 02-10-04 / 01-07-05

ZEIST ▪ SLOT ZEIST (030-6921704)

Zeist Zilver Werken 100 jaar Antieke en moderne zilveren voorwerpen t/m 13-03-05

BUITENLAND

DUISBURG ▪ WILHELM LEHMBRUCK MUSEUM (+49-203-2832630)

Wilhelm Lehmbruck; Bildhauer und Modell 14-12-04 t/m 01-04-05

DÜSSELDORF ▪ KUNSTSAMMLUNG NORDRHEIN-WESTFALEN / K20 (+49-211-8381130)

Henri Matisse: Gemälde 29-10-04 t/m 19-02-05

KEULEN ▪ MUSEUM LUDWIG (+49-221-22126165)

Max Beckmann / Fernand Léger 18-02-05 / 19-06-05

MÜNSTER ▪ WESTFÄLISCHES LANDESMUSEUM (+49-251-5907168)

Buch- und Lesekultur um 1900: Blüte des Exlibris 03-12-04 t/m 20-02-05

OSNABRÜCK ▪ FELIX-NUSSBAUM-HAUS (+49-541-3234435)

Zeit im Blick – Felix Nussbaum und die Moderne t/m 28-03-05

BRUSSEL ▪ AUTRIQUEHUIS (Haachtsesteenweg 266, Brussel/Schaarbeek, inl. +32-22156600)

Victor Horta's eerste Brusselse ontwerp (1892) gerestaureerd

GENT ▪ MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN (+32-9-2400700)

Variété, mirror of the Twenties – a Brussels magazine 1928-1930 t/m 06-02-05

OOSTENDE ▪ PROVINCIAAL MUSEUM VOOR MODERNE KUNST (+32-59-508118)

Floris Jaspers (1889-1965) 18-12-04 t/m 10-04-05

PARIJS ▪ MUSÉE D'ORSAY (+33-1-40494814)

Le néo-impressionisme. De Seurat à Paul Klee 15-03-05 t/m 10-07-05

Dessins de Georges Seurat et des autres artistes néo-impressionistes 15-03-05 t/m 10-07-05

LONDEN ▪ COURTAULD INSTITUTE OF ART (+44-20-78720220)

The bone beneath the pulp Tekeningen van Wyndham Lewis (1882-1957) t/m 13-02-05

LONDEN ▪ FLEMING COLLECTION (+44-20-74095730)

Living paint: J.D. Fergusson (1874-1961) Schotse colorist t/m 24-03-05

LONDEN ▪ HERMITAGE ROOMS (+44-20-78454630)

Circling the square: avant-garde porcelain from Revolutionary Russia t/m 31-07-05

LONDEN ▪ ROYAL ACADEMY OF ARTS (+44-20-73008000)

Matisse, his art and his textiles 05-03-05 t/m 30-05-05

LONDEN ▪ VICTORIA & ALBERT MUSEUM (+44-20-79422000 / +44-20-79422502)

International Arts and Crafts De uitstraling in het buitenland 03/07-05